

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Certamen Oratorivm De Militari Gloria Inter septem Milites Hispanvm, Germanvm, Francvm, Italvm, Polonvm, Belgam, Hungarvm

Vernulaeus, Nicolaus

Coloniae, 1623

Oratio VII. Hvngari Milits

[urn:nbn:de:bsz:31-107383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107383)

nientium intueri vultus nequaquam Cities potuerunt. Erant illi, qui Piscensium muros suis manibus, cum ad irruptionem parum tormentis esset actum, suffoderunt, vrbeque tandem sunt potiti; qui Pragensi prælio in prima acie constituti Ducibus Verdugo ac Hainin victoriæ palmam cæteris omnibus præripuerunt. Erant illi, qui inuictam antea Strigoniam in Hungaria validissimo insultu occupauerunt, & quorum vnus cum in supremo vrbs munimêto vexillum erectum conspexisset, eo per densissimam glandium ignitarum grandinem ascendit, gladio vexillum rescidit, Turcam quædam accurrentem glande plumbea traiecit, propriâ caput illi machæra amputauit, victor cum capite ad Excellentissimam Carolum Mansfeldium Cæsarei Exercitus Ducem Belgam etiam nostrum redijt. Ex hoc vno belga Belgas omnes metiamini. Nihil amplius dico. DIXI.

ORATIO VII.

HVNGARI MILITIS.

Quid Hungaria nostra sit, quid Hungarimus ignorare profecto videntur, quicumque de belli Gloria certare nobiscum contendunt. Quid igitur Hungaria nostra est? Hungaria Arx est, Clypeus est, murus est Christianæ Religionis, quam an-

nos

nos iam ultra ducentos immaniſſimorum
 Turcarum arma laceſſunt, perfringere ſu-
 perareque non poſſunt. Quid nos Hungari ſu-
 mus? Veſtri fanè ac totius Europæ Patroni.
 Sine nobis nihil veſtra vobis, Germani, for-
 titudo valeret, iã enim vos Turcæ deuora-
 uiſſent. Sine nobis nihil veſtra vobis, Hiſpa-
 ni, prudẽtia prodeſſet; iã enim Madriti ſua
 ſedem Magnus Dominus haberet. Sine nobis
 nihil veſter vobis, Galli, impetus adferret;
 iam enim Franciam vniuerſam Turcæ de-
 nauſtauiſſent. Sine nobis nihil veſter, Itali, vi-
 gor poſſet; iam enim in Capitolio Romano
 Saltantrũpharent. Sine nobis nihil veſtro,
 Poloni, inſultu poſſetis; iam enim Cracouiã
 veſtram Ianiffari incẽdiſſent. Sine nobis ni-
 hil veſtra, Belgæ, generoſitas in armis face-
 ret; iam enim duriffimam ſub Imperio Tur-
 carum ſeruitutẽ ſeruiretis. Ira veſtra etiam
 omniũ conſeſſione per noſtras aduerſus tam
 immanem hoſtem mortes viuitis, per bono-
 rum noſtrorum iacturã ditescitis, per noſtras
 calamitates incolumes eſtis; per noſtros la-
 bores quieſcitis, per arma noſtra tuti eſtis.
 Quid igitur? Cedite, libenter etiam Hunga-
 ris, quorum armis vitam, ſalutem, libertatẽ
 veſtram debetis. Concedite palmam ijs, qui-
 bus eam eripere nulla Turcarum vis poteſt,
 cæteræ nullæ Gentes audeant. Pannonia
 priſcis temporibus Hungaria noſtra diceba-
 tur,

DE
 ur, & no
 mus. Quia
 noſtra priſco
 los, terribile
 nos, efferati
 ren? Puerum
 ram fulgura
 Nationum, te
 tus etiam
 aut Aliam h
 rum Imperiu
 copiam victri
 Quippe aliq
 mus cladi
 al pendendi
 nam coegim
 ditam fecim
 ſumus, ce
 nos poluim
 in Orbe Pri
 ai Domitor
 rum Regem
 Sed nolo h
 gloriarer
 via octo fo
 peratores
 legite fac
 rix Annã
 eam ſunt
 natio qua

tur, & nos Hungari Pannonos olim era-
 mus. Quid si ergo ex vetere illa Pannonia
 nostra prisca Pannonos, terribiles Vanda-
 los, horribiles Gothos, formidabiles Hun-
 nos, esferatissimos Ostrogothos produce-
 rem? Fuerunt illi Turbines quidam armo-
 rum, fulgura quaedam & fulmina, portenta
 Nationum, terrores faculorum. Tremere-
 tis etiamnum omnes, si vel vnum Totilam,
 aut Atilam huc aduocarem, qui Hungaro-
 rum Imperium per vniuersam pœne Eu-
 ropam victricibus armis circumtulere.
 Quippe aliquando nos Hungari grauissi-
 mis cladibus & innumeris populationibus
 ad pendendum nobis tributum Germa-
 niam coëgimus, Italiam & Græciam stipen-
 diariam fecimus, Galliam non semel af-
 fluximus, cæteris Gentibus per arma nostra
 ius posuimus; vt nullus esset tam potens
 in Orbe Princeps, qui non Hungaros mun-
 di Domitores formidaret, & Hungaro-
 rum Regem tanquam Archiregem coleret.
 Sed nolo hic cum fastu aliquo gloriari:
 gloriarer sane, si ita vellem, quod Hunga-
 ria octo fortissimos & bellicosissimos Im-
 peratores Terrarum orbi dedit. Vos eorum
 legite facinora, pleni sunt omnis memo-
 riæ Annales. In ijs Aurelianum nostrum
 eum fuisse legetis, qui vna die bello Sar-
 matico quadraginta octo sua manu in-
 terfe-

terfecit; pluribus vero ac diuersis diebus ultra nongētos & quinquaginta. In ijs ab Imperatore Probo Pannonio Sarmatas domitos, varios Tyrannos extinctos, Orbem pacatum reperietis. In ijs Andream secundum Regem nostrū admirabimini, qui bello Syriaco Hungarorum Gloriam inusitatis facinoribus illustrauit. In ijs animaduertetis à Ladislao primo victos Polonos, domitos Ruthenos, territos Saracenos. Sed hodie nō commemorentur illi, quorum effugere memoriam immortalem nulla vnquam aetas poterit. Nihil etiam dicamus de Carolis, Sigismundo, Ludouicis, Albertis, Belis, Geisis, Emericis, Vladislais, quorū Nomina virtutis quadam sunt cognomina, & immortales sempiternę Glorię tituli. Vnus commemoretur hic nobis Matthias Coruinus victoriosissimi Hunniadis filius, quem etsi Oriens Occidensq; aliquando horruerint, hodie tamē eius memoriā gratissima beneuolentia complectuntur. Erat ipse, quem vt eius inscriptū est sepulcro, facta Deū ostendunt, fata hominem. Cuius ad sepulchrum aliquando temperare sibi à lachrymis Maximilianus Imperator nō potuit, quod extinctum ibi iacere Regem intelligeret, qui nihil ferē vnquam, quantumuis arduum aggressus est quin ei ex voto cesserit. Tantum erat eius cōsiliū, tanta rerum omnium peritia.

ritia. Qui tantâ dexteritate militum animos tractabat, vt nullo stipedio etiam suam illi operam offerrent. Trophæorum eius ac nostrorum simul Hungarorum si placet recordari, nos Hungaros inprimis aliquando rebelles domuit; illi victa Bohemia trophæum euexit; illū fracti Valachi superiorem sunt confessi; ab eo sese afflictos Poloni nec iniuria proclamant; in eius aliquando potestatem Austria sese redactam nō inficiatur. Vnus ipse vno eodemque tempore omnium ferè populorum arma sustinebat, & vincebat. Ab eo Mahometes & Bajazetes Turcarum Imperatores pacē petierunt, pacem dedit; ab eo Hydrūtini auxilium efflagitauerunt, auxilium dedit, & obsidione liberauit. Illum non semel innumerabilibus copijs aggressi sunt Sultani dissipauit, concidit, cōpressit. Omnia Matthias noster vincebat, cuius ea celeritas fuit, vt penè tam cito belli locum teneret, quā militem legeret; tam cito hostium terga cæderet, quā eorum pectora inueniret, frontesque videret. Illi Hungarorum Achilles fuit, & summam Armorum Gloriam Gentibus omnibus inuidentâ Hungarorum armis adscripsit. Et verò vel propter hunc solum cedere Nationes omnes Hungaris deberent. Iactitent Græci suū Vlysem, Agamemnonem, Aiacem, Diomedem; ego Vlyssi Emericum Scepuensem, Aga-

Agamemnoni Stephanum, Aiaci Paulum
 Cinisium, Diomedei Nicolaum Cyporem
 oppono. Quantum sit Hungarorum robor,
 vnus testari potest Blasius Magærus, qui ar-
 matum hominem dentibus subreptum mi-
 litares inter choreas armatus ipse circumfe-
 rebat, & saltabat. Quantum sit Hungarorum
 animus, hæreditarius hostis noster Turca,
 cui eripere rusticam aliquam casam difficil-
 lius sanè est, quam munitissimam Regibus
 alijs Ciuitatem, declarat. Quippe nos Hun-
 gari pene soli cum illo quotidie pugnamus,
 ab illo æstimamur & timemur, illum vince-
 re superareque scimus. Ille arma nostra ex-
 citat, vigilantiam acuit, vires & robor exer-
 cet, laboriosos, contumaces, infractos facit.
 Et illa indoles nostra ita cõformata est à na-
 tura, vt quandam habeamus in hostes fero-
 ciam, duri animo & corpore sumus, gladios
 & arma quæuis in delitijs ponamus, equita-
 re nulli meli⁹ nobis sciant, & Equestres no-
 stræ Copiæ omnibus Nationû omniû Equi-
 tibus longè antecellent. Et vero ij omnem
 in armis Gloriã sibi vindicant, quorum ani-
 mus supra mortè, & supra vim omnem ar-
 dor est inuictus. Tales sunt Húgarorum no-
 strorum animi; Vnde cum in Agriæ ciuitatis
 obsidione Mahometus Bassa deditiõnem fie-
 ri per tubicinem postulare, erexerunt in
 muris feretrum Hungari nostri, quo tacite,

ma-

magno tamē animo, malle se mortem ac sepulchrum, quam deditiōem respondebant. Repulsus est immanissimus hostis, & maior obfessorum visa virtus est, quam furor & armata vis obsidentis. O inuicti & fatis ipsis animi maiores! Paruū admodum, & vix munitionum oppidulum est apud nos, quod Gunzium appellamus. In hoc aliquando vires omnes suas, quingenta nimirum hominum millia Solymanus conuertit, summa vi aggressus, summa vi oppugnauit; verum dum illud Hungari nostri Turischizio Duce maiori animo, etsi paucissimis cohortibus, defendunt, tantum immanissimi hostis apparatus in fugam ignominiosissimam summa laude conuertunt. Quid de illo Hungaro dicam, qui in Iayzæ obsidione Turcam illum, qui sui Imperatoris imponere turri signa contendebat, medium corripuit, & vna se cum eo præcipitem ex alto dedit? Quid de Nicolao Serinio, qui cum in obsidione Sighetii eo redactus angustiarum per famem, sitim, incēdia, ac rerum omnium inopiam esset, vt sustinere amplius vim hostium non posset, pretiosissimis sese vestibus, annulis, cristis, villosa galero exornauit, confirmatisq; suorum ad pugnam animis ante eos districto gladio sumptaq; parmula, cū aperiri portas iussisset, in medios ac confertissimos hostes irruit, multos generosissimè pugnando

do trucidauit, tandem sanguinem suum in
 hostium sanguinem sepeliuit? An esse vllibi
 terrarum tales ac tanti animi possunt? An
 eiusmodi quicquam in omni Antiquitatis
 memoria reperietur? Nulla vi frangi Hun-
 gari possunt; si fata vrgeant, vltro gaudentes
 ac gestientes in mortem irruunt & in ipsa
 morte de fatis triumphant. Etiam cū quan-
 doque vincitur Hungari fauiente fortuna,
 gloriam tamē morientes auferunt, & igno-
 miniā hosti victori relinquunt. Sēsit & agno-
 uit hanc Hungarorum nostrorum virtutem
 Scipio ille Belgicus, & Dux incomparabilis
 buquoius, cuius fortitudini cum cedere re-
 liquus Orbis potuisset, cessit ipse Hungaris,
 & gloriosā morte triumphans plus nobis
 doloris, quam honoris reliquit. Senserunt
 alij plures Duces egregij & sua virtute im-
 mortales, quorum sepulchris Hungaria nos-
 tra ad sempiternam Gloriam suam exorna-
 tur. Nec illā ignorauerunt Poloni, qui Ste-
 phanum Batoriū Hungariæ nostræ præcla-
 rissimū Decus sibi Regē elegerunt. O Marte
 ipso maiore virum! O bellatorum Gloriam!
 Stephanum, inquam, Batorium; sed nomi-
 nasse sit satis, ignorare quippe omnia vide-
 tur, qui Gloriam eius ignorat. Fuit enim is
 tantus, vt Amurathis tertij Turcarū Impe-
 ratoris Legatus, cum eius exercitum & om-
 nē belli apparatus auidis oculis cōspicatus
 esset

effet affirmaret, quod si iungere sese & ani-
 mo & viribus cum Imperatore suo vellet,
 ne Orbem quidem terrarum eorum virtu-
 ti magnitudinique parem futurum. Liben-
 ter in ipso finiam, qui nostræ Gentis sum-
 ma Gloria est. Quod si vererer, ne Hungari
 adhuc cedere nolletis, fœminas certe no-
 stras aliarum Nationum viris aut pares aut
 superiores proferrem. Illam, quæ in Agricæ
 obsidione cum marito depugnans, vbi occi-
 sum illum animaduertit, non prius, mori
 tamen ab alijs, sepelire illum voluit,
 quam arrepto mortui ense Turcastres, qui
 in murum enitebantur, contrucidauit. Il-
 lam, quæ cum matrem grande Saxum ad
 muros ferentem machinæ ignitæ globo, de-
 iectam vidisset, cohibitis lachrymis Sa-
 xum arripuit, eoque Turcas duos elisit, plu-
 rimos vulnerauit. Illas, quæ suâ fortitudi-
 ne eo Mahometum adegerunt, vt soluere
 inglorius obsidionem deberet, cum nullo
 ipsæ sanguine nullis mortibus moueren-
 tur. Sed istâ mulierum nostrarum fortitu-
 dine Gloriam obtinere non contendo. Viri
 sumus Hungari fortissimi, bellicosissimi,
 victoriosissimi, qui cum vinci non possi-
 mus, superest, vt supremam ac maximam
 armorum Gloriam possideamus. D I X I.